

MESTO
PARTIZÁNSKE

SÚŤAŽNÉ ZADANIE

“Obnova Námestia SNP a Parku J. A. Baťu v Partizánskom”

MESTO PARTIZÁNSKE

1. Zámer

Súčasný stav

Námestie SNP a park J. A. Baťu je centrálnym verejným priestorom mesta Partizánske, ktorý si do veľkej miery zachoval pôvodné urbanistické kvality. Po nedávnej asanácii výškového objektu z roku 1962, ktorý vizuálne rozdelil námestie na dve časti a bránil priehľadu z námestia na park s kostolom (a ďalej na okolitú prírodu masívu Tríbeča) ešte viac vynikla pôvodná kompozícia a urbanistický zámer baťových architektov. Južná časť – park J. A. Baťu - je zachovaná takmer v pôvodnom stave. Veľmi frekventovaná severná časť bola postupne kultivovaná umiestnením pamätníka SNP (J. Kostka, 1951), výstavbou fontány v r. 1964 (fontána v strede námestia nahradila symbol mesta 50-80-tych rokov, povestnú „kvetinovú topánku“, ktorá bola presunutá mimo námestie) a sadovníckymi úpravami. Posledné realizované obnovy centrálnej zóny mesta Partizánske prebehli v roku 1998 a v roku 2011.

Ciele a vízia

Cieľom mesta je prostredníctvom súťaže návrhov nájsť riešenie pre komplexnú revitalizáciu celého územia Parku J. A. Baťu a Námestia SNP s nadväzujúcimi napojeniami ulíc ako centrálneho priestoru mesta Partizánske.

Výsledný návrh by mal ponúkať kvalitný, moderný, sebavedomý, atraktívny a reprezentatívny pobytový priestor pre všetky skupiny obyvateľov. Návrh by mal vhodne kombinovať frekventované trasy s oddychovými plochami a s variabilitou aktivít a podujatí vo verejnom priestore počas celého roka.

Záväznosť

Opisy, súbor očakávaní a odporúčania, ktoré sú zhrnuté v zadaní vypracovali vyhlasovateľ, spracovateľ podmienok a podkladov a porota za účelom čo najlepšieho definovania vízie riešenia zadania. Dodržanie pokynov uvedených v tomto dokumente účastníkom v jeho návrhu nie je povinné. Ak v návrhu účastníka dôjde k výraznému odkloneniu sa od týchto pokynov, odporúča vyhlasovateľ uviesť grafickú, či textovú argumentáciu účastníka, odôvodňujúcu takýto postup. Vhodnosť a prínos takéhoto riešenia posúdi porota pri hodnotení návrhov.

2. Širšie vzťahy

Poloha a vývoj

Mesto Partizánske leží na sútoku rieky Nitry a Nítrice medzi výbežkami Strážovských vrchov a pohoria Tríbeč pri hlavnej komunikácii a železničnej trati v smere Topoľčany - Prievidza. Mesto leží v nadmorskej výške cca 220 m.n.m. a tvorí vstupnú bránu do Horného Ponitria. História mesta sa začala písať v roku 1938 ako súčasť obchodných a stavebných aktivít obuvníckeho koncernu Baťa. Mesto vzniklo na „zelenej lúke“ podľa jednotného urbanistického plánu navrhnutého na princípoch záhradného mesta a zároveň priemyselného mesta s jasne členenými zónami podľa funkcií zástavby. Továrenský areál na severe bol oddelený od ostatného priestoru mesta širokým pásom zelene, ktorý mal funkciu izolačnú (tento efekt sa dosiahol až po určitom čase). Jadro mesta tvorila obytná zóna s príslušnou vybavenosťou. Na juhu sa na obytnú štvrť napájala rekreačná zóna so športoviskami (štadión, kúpalisko). Funkčné zóny boli navzájom prepájané prehľadnou dopravnou sieťou s jasnou hierarchizáciou a účelom jednotlivých komunikačných línií. Centrálnu os tvorí obdĺžnikové námestie a naňho sa napájajúca komunikácia („promenáda“) - spojnica námestia a továrenského areálu. Základné hranice pre vymedzenie a situovanie sídla v danom teréne

MESTO PARTIZÁNSKE

predstavovala existujúca železničná trať, rieka Nitra a dobová hranica katastra Veľké Bielice - Šimonovany.

Centrálным mestským priestorom je severná časť námestia, sčasti vybudovaná ako pešia zóna. Námestie lemuje 3 a 4 podlažná zástavba - verejné objekty (mestský úrad, kultúrny dom, hotel, obchodný dom, administratíva, škola). Plochu námestia tvoria spevnené (dlažba, asfaltové povrchy) a zatravnené, resp. inak sadovnícky upravené časti. Súčasťou námestia je aj fontána, prvky drobnej architektúry a iný mobiliár. Južná časť záujmového priestoru – park J. A. Baťu - je zachovaná takmer v pôvodnom stave. Tvorí ju najmä prírodné - krajinársky park s drevinami po oboch stranách s vynechaným centrálnym priehľadom na objekt kostola, ktorý park (spolu s objektom fary) v južnej časti uzatvára. Zeleň parku spoluvytvára urbanistickú koncepciu sídla. Založenie mesta "na zelenej lúke" viedlo k tomu, že zeleň neprešla žiadnymi zložitejšími vývojovými etapami a v záujmovom území má pomerne rovnorodý charakter. Ťažiskovou plochou zelene je park na námestí SNP. Pôdorys parku má tvar pretiahnutého obdĺžnika. Výsadby drevín sú situované v prevažnej miere po obvode trávnik, pokrývajúceho plochu parku. Kompozícia drevín vytvára priehľad ukončený dominantou námestia, kostolom. Hlavné pešie komunikačné ťahy vedú paralelne s dlhšou osou parku, ďalšie komunikácie vedú diagonálne cez centrálnu časť. Výsadby drevín v parku tvoria prevažne druhy javor (*Acer sp.*), borovica čierna (*Pinus nigra*), breza previsnutá (*Betula pendula*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), smrek pichľavý (*Picea pungens 'Argentea'*), s podsadbou bežného sortimentu listnatých krov. Súčasťou drobnej architektúry v parku sú lavičky s novodobým výrazom (konštrukcia drevo a kov). V južnej časti sa nachádzajú výsadby pozostávajúce z pokryvných druhov drevín v záhonoch s pravidelným usporiadaním. Severná časť námestia SNP má odlišný charakter ako staršia časť s parkom. Výraznou architektonickou dominantou je tu fontána, sadovnícke úpravy tvoria skupinové výsadby drevín v plochách trávnik a dvojradové aleje po oboch stranách námestia, plocha obklopujúca fontánu je prevažne spevnená. Aleje v danom priestore zrejme neboli súčasťou pôvodnej koncepcie, v danom priestore sú novým prvkom, vytvárajú ich lipa (*Tilia sp.*) a javor mliečny (*Acer platanoides 'Globosa'*). Dendrologickou zaujímavosťou nachádzajúcou sa v tejto časti námestia je previsnutý kultivar buka lesného (*Fagus sylvatica 'Pendula'*).

Demografia

Aj mesto Partizánske podobne ako celý región Hornej Nitry trápí kontinuálny úbytok obyvateľstva. Kým napríklad v roku 2011 bolo v meste 24 115 obyvateľov, k 1.1.2020 mesto eviduje 21 769 obyvateľov. Jednou z príčin úbytku obyvateľstva je kontinuálne odsťahovanie sa, štatistické údaje napr. od roku 2014 každoročne evidujú viac ako 400 odsťahovaných obyvateľov.

3. Riešené územie

Rozsah riešeného územia

Hranice riešeného územia sú znázornené na súťažnej pomôcke "01. Spojený podklad dwg". Priestor je vymedzený fasádami okolitej zástavby a v severnej časti kruhovou križovatkou ulíc Nádražná a Gen. Svobodu, v južnej časti ulicou Nábřežná/Riečna. V rámci zlepšenia kvality návrhu a vyhodnotenia urbanistických súvislostí, sa odporúča posúdiť a zhodnotiť príležitosti širších vzťahov riešeného územia v rámci mesta.

MESTO PARTIZÁNSKE

4. Mobilita

Doprava

Tým, že mesto vzniklo na zelenej lúke na princípoch pásového mesta, kde výrobný areál závodov a dopravná os Topoľčany-Prievidza je oddelená od samotného mesta zeleným pásom, nedochádza k zachádzaniu tranzitnej dopravy do samotného priestoru námestia. Miestne komunikácie slúžia na dopravnú obsluhu centra, ulica Námestie SNP (funkčná trieda C3) svojou jednosmernou prevádzkou tvoria zokruhovanie dopravy okolo parku. Jesenského ulica (funkčná trieda C2) predstavuje najkratšiu spojnicu od železničného priecestia pre prístup k športovým aktivitám v južnej časti mesta (zimný štadión, kúpalisko, športová hala, futbalový štadión). Obsluha územia okolo parku a námestia je riešená cez systém väčšinou jednosmerných ulíc funkčnej triedy C2 alebo C3. Dopravná štúdia z roku 2015 slúži ako jedno z možných riešení dopravy. Alternatívne preriešenie organizácie dopravy adekvátne ku komplexnému návrhu bude zo strany mesta vítané. Taktiež návrh by mal riešiť spôsob ukludnenia automobilovej dopravy pred školami (CZŠ, SSŠ) spolu s riešením drop-off zóny pred CZŠ. Dopravná obsluhovateľnosť (zásobovanie a vjazdy) pre všetky objekty a prevádzky musí zostať zachovaná a možná.

Minimálny rozsah parkovania zadanie nedefinuje. V júli 2020 vstúpilo do platnosti VZN a v riešenom území je spoplatnené parkovanie (viď Projekt regulácie statickej dopravy 07/2019). Je žiaduce zachovať existujúci počet parkovacích miest pred Mestským úradom, Okresným úradom, SOŠ a prihliadnuť na nároky parkovania obyvateľov bytových domov po obvode parku J. A. Baťu. Parkujúce autá by nemali tvoriť priestorovú a optickú bariéru. S podzemným parkovaním sa neuvažuje a ani sa neodporúča v rámci návrhu riešiť.

Dopravná štúdia (11/2015) a Projekt regulácie statickej dopravy (07/2019) sú k dispozícii ako súťažná pomôcka.

Cyklisti

Návrh by mal podporovať rozvoj cyklistiky všedného dňa, vzhľadom na rozlohu mesta a dostupnosť jednotlivých mestských častí cyklistickou dopravou. Tieto trasy môžu byť súčasťou pozemnej komunikácie ako aj súčasťou plôch verejného priestoru námestia, pri dodržaní základných šírkových a technických parametrov. Súčasťou riešenia cyklistických komunikácií je aj nevyhnutné riešenie križovaní hlavného dopravného priestoru a ich napojenie v súlade s Konceptiou rozvoja cyklistických trás (ÚPN-M 2015). Je žiaduce istým spôsobom rozlíšiť hierarchiu cyklistických ciest, napr. vedením „tranzitnej“ cyklo dopravy v rámci komunikácií, „ukľudnenej“ cyklo dopravy (seniori, rodiny s deťmi) napríklad parkom. Je potrebné riešiť aj odstavňé plochy pre bicykle a alternatívne aj cyklopoint (servis/náradie/voda).

Chodci

Peší pohyb musí byť v rámci návrhu prioritizovaný nad všetky ostatné druhy dopravy. Je nutné dosiahnuť maximálnu priepustnosť pešieho pohybu a jeho bezbariérovosť. Výrazné pešie ťahy predstavujú smery pozdĺž parku (pešia dostupnosť sídliska Šípok), napojenie námestia k železničnej stanici a k podchodu smerom do areálu závodov a k autobusovej stanici. Ďalší významný peší pohyb je na ulici Jesenského a taktiež na uliciach ústiach na námestí ako centrálnej zóny mesta. Podpora týchto peších pohybov je dôležitá v rámci návrhu. Pri návrhu funkčnej náplne, trás a prvkov verejného priestoru je nutné brať do úvahy potrebné rozptylové priestory pred nástupom do inštitúcií - najmä úradov, škôl a do kostola.

Podobnejšie k dopravnému vybaveniu uvádza územný plán mesta.

5. Verejný priestor a jeho funkčné využitie, kultúra a spoločenské akcie

V súčasnosti sa na námestí usporadúvajú kultúrne a spoločenské akcie počas celého roka. Medzi významné patria fašiangy, vítanie Mikuláša, vianočné trhy, spomienkové akcie k výročiam historických udalostí, koncerty a iné. Ťažiskovým priestorom týchto podujatí je centrálna časť námestia.

Najvyužívanejším pobytovým miestom v rámci centrálnej mestskej zóny je okolie fontány a priestory vonkajších terás kaviarní v parteri Spoločenského domu a Domu kultúry. Taktiež sú v priaznivom počasí hojne využívané lavičky, v lete najmä tie v tieni - lavičky pod stromoradiám pred parterom, oproti Domu kultúry a v časti s výsadbou alejí líp a platanov.

Vianočné trhy sú umiestňované v rámci spevnenej plochy pešej zóny, stánky tvoria uličku paralelne s parterom Spoločenského domu/Hotela. Pri väčších podujatiach sa využíva mobilné pódium, ktoré býva umiestnené pred vstupom do hotela, otočené k fontáne. Priestor pred Domom kultúry so svojimi priestorovými možnosťami a čiastočným odčlenením od hlavnej časti námestia býva využívaný pri komornejších podujatiach (napr. podvečerné koncerty v lete).

V podstate je súčasný spôsob umiestňovania vyššie uvedených podujatí dostačujúci, avšak je možné predložiť variantný návrh koncepcného priestorového usporiadania.

6. Krajinárske riešenia a klimatické opatrenia

Zeleň je a aj vždy bola integrálnou súčasťou záhradného mesta Partizánske. Predstavuje významnú časť plochy riešeného územia. Jej účel je pobytový ale aj vizuálny. V súčasnosti sa však častejšie upriamuje pozornosť na jej úlohu v boji proti klimatickým zmenám.

Výsadby drevín v Parku J. A. Baťu tvoria prevažne druhy javor (*Acer sp.*), borovica čierna (*Pinus nigra*), breza previsnutá (*Betula pendula*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), smrek pichľavý (*Picea pungens* 'Argentea'), s podsadbou bežného sortimentu listnatých krov. Súčasťou drobnej architektúry v parku sú lavičky s novodobým výrazom (konštrukcia drevo a kov). Pred hlavným vstupom kostola sú umiestnené záhony s kvetinovou výsadbou, ktorá bola revitalizovaná v roku 2019.

Severná časť námestia SNP má odlišný charakter ako staršia časť s parkom. Výraznou architektonickou dominantou je tu fontána, sadovnícke úpravy tvoria skupinové výsadby drevín v plochách trávniku a dvojradové aleje po oboch stranách námestia, plocha obklopujúca fontánu je prevažne spevnená. Aleje v danom priestore zrejme neboli súčasťou pôvodnej koncepcie, v danom priestore sú novým prvkom, vytvárajú ich lipa (*Tilia sp.*) a javor mliečny (*Acer platanoides* 'Globosa'). Dendrologickou zaujímavosťou nachádzajúcou sa v tejto časti námestia je previsnutý kultivar buka lesného (*Fagus sylvatica* 'Pendula').

Priestor po bývalej výškovej budove je v súčasnosti priznaný, povrch je zavezený ornicoú a vytvarovaný v zmysle ideovej štúdie (autor Ing. arch. Minarovič) - štúdia je súčasťou súťažných pomôcok. Jej rešpektovanie súťažiacimi nie je záväzné, je možné predložiť variantný návrh tohto priestoru.

Pasportizácia zelene v Parku J.A. Baťu je súčasťou súťažných pomôcok a taktiež aj na webe <http://partizanske.dendrodoc.sk/bata/>

V rámci celkového riešenia zelene, spevnených plôch a opatrení proti klimatickým zmenám sa očakáva:

- zachovanie plošnej celistvosti parku

MESTO PARTIZÁNSKE

- zachovanie hodnotnej vzrastlej zelene
- zachovanie vizuálneho prepojenia a priehľadov
- doplnenie vzrastlej a funkčnej zelene, pre zatriktívnenie a tvorbu prirodzeného tieňa
- redukcia nepriepustných spevnených plôch v prospech plôch s povrchovým vsakovaním zrážkovej vody (nielen tráva, ale aj iné bezúdržbové vsakovacie povrchy a plochy)
- bioreténčné systémy s povrchovým vsakom dažďovej vody alebo s vytvorením otvoreného vodného prvku (na zváženie súťažiacich), bez nutnosti podzemnej kanalizácie

7. Pamiatková ochrana

Námestie SNP a park J. A. Baťu, hoci nie je pamiatkovo chránený, si do veľkej miery zachoval pôvodné urbanistické kvality, ktoré je potrebné rešpektovať. V samotnom riešenom území sa nachádzajú nasledovné pamiatkovo chránené objekty: R. k. kostol Božského srdca, ÚZPF č. 10963, parcela č. 3105; Tabuľa pamätná (Rudolf Jašík), ÚZPF č. 230, parcela č. 3248/1; Pomník padlým v SNP, ÚZPF č. 228, parcela č. 3285/1.

8. Územný plán

Súčasne platný územný plán bol schválený Mestským zastupiteľstvom v roku 2015. Riešené územie v ňom spadá do šiestich regulačných blokov. Severná centrálna časť námestia (po ulicu Jesenského) je v regulačných blokoch 1.01, 1.19 a 1.20, južná časť s parkom je v regulačných blokoch 8.01, 8.02 a 8.03. Funkčné využitie a regulatívy sú v jednotlivých regulačných blokoch definované nasledovne:

1.01 - Plochy verejnej vybavenosti – kultúrne a voľnočasové zariadenia. Prevládajúce funkčné využitie formujúce typický verejný charakter prostredia s koncentráciou zariadení občianskej vybavenosti celomestského a regionálneho významu vytvárajúce predpoklady pre uspokojovanie širokej škály potrieb obyvateľov i návštevníkov mesta. Max podlažnosť 3, koeficient zastavanosti 0,30, koeficient zelene 0,20.

1.19 - Pešia zóna - max. podlažnosť 1, koeficient zastavanosti 0,05, koeficient zelene 0,20.

1.20 - Plochy mestskej zelene. Územie vyhradené pre plochy parkov a parkovo upravenej zelene, doplnenej mobiliárom a prvkami drobnej architektúry, vrátane prvkov pre verejne prístupné voľnočasové aktivity (plochy pre hry a šport /šach, stolný tenis, petanque,...). Max. podlažnosť 1, koeficient zastavanosti 0,05, koeficient zelene 0,85.

8.01 – regulačný blok v priestore po asanovanej výškovej budove (asanácia prebehla v roku 2020). V platnom územnom pláne definované funkčné využitie ako plochy bývania v bytových domoch s doplnkovou vybavenosťou. V budúcnosti je s touto plochou uvažované ako s plochou mestskej zelene s regulatívom ako v bloku 1.20.

8.02 - Plochy mestskej zelene (park J. A. Baťu). Územie vyhradené pre plochy parkov a parkovo upravenej zelene, doplnenej mobiliárom a prvkami drobnej architektúry, vrátane prvkov pre verejne prístupné voľnočasové aktivity (plochy pre hry a šport /šach, stolný tenis, petanque,...). Max. podlažnosť 1, koeficient zastavanosti 0,00, koeficient zelene 0,80.

8.03 - Plochy verejnej vybavenosti – cirkevné zariadenia. Prevládajúce funkčné využitie formujúce typický verejný charakter prostredia s koncentráciou zariadení občianskej vybavenosti celomestského a regionálneho významu vytvárajúce predpoklady pre uspokojovanie širokej škály potrieb obyvateľov i návštevníkov mesta. Max. podlažnosť 2, koeficient zastavanosti 0,20, koeficient zelene 0,20.

Súlad s územným plánom sa odporúča dodržať. Nesúlad s ÚPN nebude dôvodom na vylúčenie návrhu z hodnotenia. V prípade nutnosti zmeny územného plánu je potrebné opísať

MESTO PARTIZÁNSKE

potrebnú zmenu/zmeny. Podrobnejšie sa k jednotlivým regulačným blokom, prevládajúcemu, prípustnému a neprípustnému funkčnému využitiu vyjadruje územný plán vo svojej záväznej časti. Územný plán mesta Partizánske je zverejnený na webových stránkach mesta.

9. Všeobecné požiadavky

Technické siete

Vzhľadom k tomu, že vyhlasovateľ v čase vyhlásenia súťaže návrhov nevie, či si správcovia jednotlivých inžinierskych sietí budú sami vykonávať realizáciu inžinierskych sietí vrátane projektových dokumentácií, nezahŕňa ich do predpokladaných nákladov na realizáciu projektu a projektové dokumentácie jednotlivých inžinierskych sietí nie sú predmetom tejto súťaže.

Rozdelenie riešeného územia do blokov

Súťažný návrh má priniesť komplexné riešenie pre celé územie. V nasledujúcich krokoch bude územie rozdelené do blokov.

Blok 1: územie vymedzené ulicami Jesenského-Námestie SNP-Nábrežná

Blok 2: územie vymedzené ulicami Nádražná-Námestie SNP-Jesenského

Projekčná činnosť nasledujúca po súťaži návrhov a samotná realizácia pre územie označené

Blok 2 je viazaná na disponibilné finančné prostriedky vyhlasovateľa a v čase vyhlásenia súťaže návrhov nie je vyhlasovateľovi známy časový rámec ich realizácie.

10. Sumarizácia dôležitých bodov

Všeobecne – urbanizmus, architektúra, technické vybavenie

- zachovanie funkčnej náplne námestia – plochy pre usporadúvanie koncertov a kultúrnych podujatí, trhov, časť pobytovej zóny s fontánou
- zachovanie jedinečnosti líniového usporiadania parku a jeho plošnej celistvosti
- zachovanie vizuálneho spojenia a priehľadov na dominanty na oboch koncoch parku – r.k. kostol a Dom kultúry (po nedávnej asanácii výškovej budovy)
- podpora vodozádržnej funkcie parku vhodným riešením vsakovania dažďových vôd zo spevnených plôch (parkovacie miesta, komunikácie, chodníky)
- rekonštrukcia verejného osvetlenia v celom riešenom území
- nahradenie a doplnenie mestského a parkového mobiliáru

Chodci

- zachovanie a podpora peších koridorov v rámci parku
- riešenie bezpečného prechodu peších cez komunikácie – najmä priestory pred školami (CZŠ a SOŠ)
- vhodnejšie umiestnenie zvislého dopravného značenia pozdĺž komunikácií – v súčasnosti umiestnené v chodníku
- riešenie bezbariérových prechodov z/do parku, nutná úprava aj existujúcich nových chodníkov (napr. obrubník na prechodoch pre chodcov v ulici Jesenského pri bývalej výškovej budove)

Cyklisti

- riešenie tranzitnej cyklo dopravy – rýchly presun, napr. v rámci cestnej komunikácie/ vyhradený cyklopruh

MESTO PARTIZÁNSKE

- riešenie ukludnenej cyklo dopravy (deti, rodiny, seniori) – napr. zdieľaním mlatových chodníkov s pešími v rámci parku
- napojenie cyklotrás – riešenie križovatiek s automobilovou dopravou z hľadiska bezpečnosti a plynulosti, najmä križovanie ulíc Nám. SNP-Jesenského, Nám. SNP-Komenského a napojenie na cyklotrasu na hrádzi rieky Nitra

Doprava

- riešenie interakcie s ostatnými účastníkmi cestnej premávky (peší, cyklisti) – alternatívne komplexné preriešenie organizácie dopravy
- ukludnenie dopravy pred školami – najmä pred CZŠ
- vyriešenie drop-off zóny pred CZŠ spolu s umiestnením chodníka (nutný odstup od priechlia školy – nerušenie pri vyučovaní)
- zlepšenie napojenia ulice Roosveltova – polomery oblúkov pre autobus (linka MHD)
- zlepšenie plynulosti a bezpečnosti križovatky ulíc Jesenského - Nám. SNP – Červená
- vhodné riešenie vsakovania dažďových vôd

Statická doprava - parkovanie

- ponúknuť adekvátne množstvo parkovacích miest
- vhodné riešenie vsakovania dažďových vôd
- zlepšenie priehľadu a vizuálne spojenie parku – súvislá línia zaparkovaných vozidiel vytvára vizuálnu bariéru
- úprava počtu parkovacích miest – v súvislosti s odsekom vyššie – napr. členením parkovania do skupín s prerušením línie zaparkovaných áut zelenými „výbežkami“ parku